

PRIMLJENO:	24.5.	20.19	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/19-39		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:			PRILOG:

Skupština Crne Gore

Predsjedniku

Ivanu Brajoviću

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru zdravlja dr. Kenanu Hrapoviću, postavljam sljedeće

Poslaničko pitanje:

Kakav je trend potrošnje lijekova tokom dosadašnjih mjeseci 2019. godine, da li je ista u skladu sa planiranim sredstvima za tekuću godinu?

Obrazloženje:

Pristup standardizovanim i provjerenim informacijama o potrošnji lijekova je od suštinskog značaja za omogućivanje analize upotrebe lijekova, identifikaciju problema, obrazovne, ili druge intervencije i praćenje rezultata intervencije.

U zadnje vrijeme smo, imali priliku da čujemo, ono što je uvijek aktuelna tema, priču o godišnjem izvještaju o potrošnji lijekova, odnosno o lijekovima, njihovoj dostupnosti i cijeni na tržištu lijekova u Crnoj Gori.

Agencija za lijekove i medicinska sredstva nadležna je za prikupljanje i objavljivanje izvještaja o potrošnji lijekova u Crnoj Gori. Izvještaji se objavljuju za svaku kalendarsku godinu, i od 2009. godine predstavljaju prvi sveobuhvatni prikaz potrošnje u privatnom i u javnom sektoru.

Podaci o ukupnom tržištu lijekova zasnovani su na vrijednosti izvršene prodaje svih lijekova, kao i obimu prodaje za sve pojedinačne lijekove registrovanih veledrogerija u Crnoj Gori.

Agencija za lijekove prati kvalitet i potrošnju lijekova.

Veledrogerije su obavezne da dostavljaju izvještaj agenciji o potrošnji lijekova, jednom godišnje. Agencija objavljuje izvještaje o vanbolničkoj i bolničkoj potrošnji lijekova i, na osnovu utvrđenih podataka iz izvještaja, preduzima mjere iz svoje nadležnosti u cilju uspostavljanja racionalne farmakoterapijske prakse.

Prema godišnjem izvještaju Agencije, o potrošnji lijekova, ukupna potrošnja u Crnoj Gori 2017. godine je bila **1.168,38** dnevnih doza na **1.000** građana, što prikazano kroz vrijednost novca iznosi **77,17** miliona eura.

U iznos od **77,17 miliona eura** je uračunata ukupna potrošnja svih lijekova, uključujući i lijekove koji nemaju definisanu ATC klasifikaciju, homeopatski, herbalni lijekovi, kao i lijekovi koji nemaju DDD, (njihova ukupna potrošnja iznosi **323.091,55 eura**).

Prema podacima Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore, za potrebe javnih zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori, za lijekove koji su nabavljeni na teret sredstava Fonda u 2017. godini je izdvojeno **55,73 miliona eura**, što predstavlja **72,22%** od ukupno utrošenih sredstava za lijekove u Crnoj Gori tokom 2017. godine.

Kada se pogledaju podaci koji se odnose na prethodne godine evidentno je da potrošnja lijekova ima trend rasta.

Tako vidimo da je u odnosu na 2016. godinu potrošnja porasla **8,55%** a u odnosu na 2013. čak **23,61%**.

Takođe, prema podacima Fonda zdravstva, na lijekove i medicinska sredstva svake godine se potroši više sredstava od onih planiranih budžetom.

Tako je u 2016. godini planirana potrošnja, za lijekove i medicinska sredstva, od oko **49 miliona eura** dok je realna potrošnja iznosila oko **68 miliona**. Za 2017. godinu planirano je bilo utrošiti **52 miliona** na lijekove i medicinska sredstva dok su do kraja godine troškovi stigli na iznos od oko **70 miliona eura**. Takođe, tokom 2018. godine, stvarnost je nadmašila iznos planiranih sredstava. Projektovani budžet za lijekove i medicinska sredstva bio je **57 miliona**, dok je potrošeno oko **70 miliona eura**.

Takođe, i potrošnja po glavi stanovnika u proteklih pet godina ima trend rasta. Tako je, prema podacima Fonda, potrošnja lijekova po glavi stanovnika u 2017. godini bila **124 eura**, u odnosu na 2013. godinu kad je bila oko **94 eura**. Takva promjena predstavlja rast od **23,61%** i iako postoji taj rast potrošnja lijekova u Crnoj Gori je znatno niža u odnosu na evropski prosjek.

Recimo, u regionu, prema podacima iz 2016. godine, potrošnja po glavi stanovnika se kretala u iznosima: Srbija **131 euro**, Hrvatska **188 eura** i Slovenija oko **400 eura**.

U budžetu Fonda za 2019. opredijeljena su sredstva za lijekove i ostala medicinska sredstva u iznosu od **72.500.000,00 eura**, što je za **3.170.000,00** ili **4,57%** više od rebalansa za 2018. godinu.

Pomenuti novac se odnosi na obezbjeđivanje lijekova na recept građanima preko državnih i privatnih apoteka sa kojima Fond ima zaključen ugovor i medikamenata za potrebe javnih zdravstvenih ustanova, na osnovu važeće liste lijekova, kroz bolju snabdjevenost apoteka i primjenu savremenih lijekova za liječenje onkoloških, hematoloških, transplantiranih i drugih

pacijenata i medicinskih sredstava u terapiji i dijagnostici, među kojima su implantati, reagensi, hormoni, materijal za dijalizu, vakcine i filmovi u zdravstvenim ustanovama.

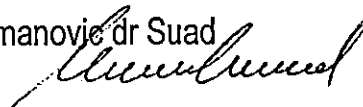
Crna Gora je prepoznata kao država sa velikom potrošnjom antibiotika. Kakvo je trenutno stanje sa potrošnjom antibiotika .

Uzimajući u obzir sve navedene podatke, postavio sam ovo pitanje i siguran sam da će se, u narednom periodu, i dalje, od strane svih relevantnih aktera, nastojati da se stvara ambijent u kojem građani Crne Gore mogu biti sigurni u bezbjednost i kvalitet lijekova ,kao i sigurnost obojelima dostupnosti savremene terapije kao i u mnogim razvijenim državama.

Postavljeno pitanje trazim i u pisanoj formi.

Poslanik

Numanovic dr Suad

Crna Gora
Ministarstvo zdravlja

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE.

PRIMLJENO:	26. 6	20. 19	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/19-39/2		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

Adresa: Rimski trg br.46
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 482 133
www.mzdravlja.gov.me

Broj: 011-197/2019-4
Podgorica, 27.05.2019. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE
GENERALNI SEKRETAR
-n/r generalnog sekretara-
g-dina Aleksandra Jovičevića

Bul.Sv. Petra Cetinjskog 10
PODGORICA

Predmet: *Veza Vaš akt br. 00-61-2/19-39/1 od 24.maja 2019.godine (naš broj 011-197/2019-1 od 24.05.2019.god)*

Poštovani g-dine Jovičeviću,

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore, poslanik Suad Numanović postavio je Ministarstvu zdravlja sljedeće

POSLANIČKO PITANJE:

Kakav je trend potrošnje lijekova tokom dosadašnjih mjeseci 2019.godine, da li je ista u skladu sa planiranim sredstvima za tekuću godinu?

Na postavljeno poslaničko pitanje, na osnovu člana 191 Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore, Ministarstvo zdravlja daje sljedeći

ODGOVOR:

Za prvi kvartal 2019.godine, ukupna potrošnja lijekova iznosi 18,37 mil. € od čega potrošnja u javnim zdravstvenim ustanovama 8,25 mil. € a potrošnja lijekova izdatih na recept preko državnih i privatnih apoteka 10,12 mil. €.

Navedeni podaci pokazuju da je u prvom kvartalu 2019.godine u odnosu na isti period 2018.godine, došlo do povećanja potrošnje lijekova i to za 32,44% (u javnim zdravstvenim ustanovama za 32,42% a u apotekama za 32,46%).

U periodu od 01.01.-31.03.2019.godine u apotekama, ukupno je realizovano 1.345.991 recepata odnosno izdato je 1.816.293 pakovanja lijekova ukupne vrijednosti 10.124.627,02 €.

U apotekama „Montefarma“ realizovano je 619.515 recepata ili 829.390 pakovanja lijekova, u vrijednosti 6.667.943,45 €, a preko privatnih apoteka je realizovano 726.476 recepata ili 986.903 pakovanja lijekova u vrijednosti od 3.456.683,57 €.

U prvom kvartalu 2019.godine u odnosu na isti period 2018.godine, zabilježeno je povećanje broja realizovanih recepata za 10,11%, dok se broj izdatih pakovanja lijekova povećao za 10,42%.

Produženje životnog vijeka kao i promjene u načinu života, preventivni programi, sofisticirane dijagnostičke metode, dovode do porasta broja oboljelih od hroničnih oboljenja, pojavljuju se nove bolesti, dolazi do rezistencije na postojeće lijekove, kao i do razvoja i pojave novih inovativnih lijekova na tržištu. Sve zajedno doprinosi povećanju troškova za lijekove i rastućeg pritiska na postojeće zdravstvene resurse kako u svijetu, tako i u Crnoj Gori.

Konkretno, povećane potrošnje lijekova u Crnoj Gori uslovljeno je većom dostupnošću lijekova i boljom snabdjevenosti tržišta, prije svega zbog donošenja nove Liste lijekova, koja je u primjeni od marta 2018. godine.

Nova Lista lijekova, koja je revidirana dva puta tokom 2018. godine proširena je i novim lijekovima, posebno savremenim lijekovima za mnoga teška patološka stanja, a za koje treba obezbijediti značajna finansijska sredstva (karcinomi, autoimuna oboljenja – multipla skleroza, reumatoidni artritis, upalne bolesti crijeva, infektivne bolesti – HIV i hepatitis C, i dr).

U sklopu Liste lijekova nalazi se i Posebna lista lijekova, koja se takođe u cjelosti finansira iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja. To su lijekovi sa posebnim režimom odobravanja, namijenjeni za liječenje rijetkih bolesti, transplantiranih pacijenata, onko – hematoloških hroničnih oboljenja, rijetkih tumora i dr. Ovo je jedan od načina obezbjedjivanja ciljane terapije za teško oboljele pacijente, a što je takođe uticalo na porast potrošnje lijekova a samim tim i finansijskih izdataka.

Takođe, osiguranim licima Fonda obezbjedjuje terapija koja nije sastavni dio Liste lijekova po definisanoj proceduri preko Komisije Ministarstva zdravlja. Ovi se lijekovi takođe koriste za liječenje rijetkih bolesti, kao nastavak liječenja posle inicijalno uvedene terapije u nekoj zdravstvenoj ustanovi van Crne Gore u koju je pacijent upućen na liječenje i predložene kao nastavak terapije u daljem liječenju u Crnoj Gori. Sredstva za ove lijekove nije moguće predvidjeti, za njihovu nabavku potrebno je izdvojiti značajna finansijska sredstva. Nabavka i kontinuitet u primjeni ovih lijekova se takođe finansiraju iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Takođe, uključivanjem privatnih apoteka u mrežu zdravstvenih ustanova obezbjeđena je bolja snabdjevenost lijekovima, što je za posledicu imalo i povećanje izdataka za lijekove.

Za očekivati je da će i u budućem periodu rasti potrošnja lijekova, prevashodno zbog uvođenja novih lijekova neophodnih za liječenje, zbog praćenja savremenih tokova u liječenju i dijagnostici i podizanja kvaliteta liječenja, što za sobom povlači stalnu potrebu za usklađivanjem budžeta sa stvarnim potrebama za lijekovima.

Ono što ovdje treba posebno istaći jeste činjenica da trend rasta potrošnje lijekova koji se propisuju i izdaju na teret obaveznog zdravstvenog osiguranja, prati i rast učešća potrošnje lijekova na teret sredstava Fonda u ukupno utrošenim sredstvima za lijekove u Crnoj Gori.

Tako je, prema podacima CALIMS-a, učešće potrošnje lijekova na teret Fonda u ukupnoj potrošnji lijekova u Crnoj Gori 2014.godine iznosila 59,32%, a u 2017.godini ona iznosi 72,22%, što predstavlja porast od 12,8%, odnosno za 12,8% je smanjeno izdvajanje sredstava iz džepa građana za kupovinu lijekova.

Ako ovaj podatak poredimo sa zemljama u našem najbližem okruženju vidjećemo da je procenat učešća potrošnje lijekova na teret države u Hrvatskoj u 2017.godini iznosio oko 87%, koliko je i u Srbiji.

Takođe, iako potrošnja lijekova u Crnoj Gori po glavi stanovnika bilježi rast, i dalje je značajno manja u odnosu na evropski prosjek. Podsjeticu da je prema podacima CALIMS-a potrošnja lijekova po glavi stanovnika u Crnoj Gori u 2017.godini iznosila 124€, dok je u Srbiji u 2016.godini bila 131€, u Hrvatskoj 188 €, Sloveniji 437€, Norveškoj 405 € i td.

Svi ovi podaci, kada ih poredimo sa podacima evropskih zemalja, pokazuju da Ministarstvo zdravlja i Vlada Crne Gore vode odgovornu farmaceutskih politiku čije rezultate najviše vide naši građani: stabilna snabdjevenost tržišta lijekovima (nema nestašica), dostupna najsavremenija terapija za liječenje najvećeg broja patoloških stanja, terapija izbora u liječenju (izbor lijeka)...

Isto tako, iskoristicu priliku da, kada već govorim o farmaceutskoj politici, da pomenem da je Ministarstvo zdravlja u proteklom periodu pored normativnog uređenja i uvođenja potpuno novog koncepta Liste lijekova, uspješno vodilo i cjenovnu politiku u ovoj oblasti, što nije subjektivna ocjena ovog Ministarstva već i međunarodnih eksperata koji prate kretanja u Crnoj Gori. Značajno su snižene cijene lijekova sa Liste, naročito skupe terapije, podstaknuta je konkurentnost među proizvođačima, a da pri tome nije ugrožen portfolio lijekova odnosno terapije na Listi, već naprotiv.

Ono na šta smo stavili akcenat u periodu koji je pred nama, to je propisivačka praksa. Ove godine Ministarstvo zdravlja je, uz veliku podršku ljekara specijalista, donijelo 17 protokola/kliničkih smjernica za liječenje najčešćih oboljenja u Crnoj Gori. Uz podršku Svjetske zdravstvene organizacije pripremljeno je softversko rješenje koje će omogućiti direktnu primjenu protokola u informacioni sistem primarne zdravstvene zaštite, što će direktno uticati na način liječenja i propisivačku praksu izabranih doktora. Testiranje rješenja počinje 03.juna (za par dana) kod 6 izabranih doktora i trajaće dvije sedmice, nakon čega će biti implementirano u svim domovima zdravlja.

S uvažavanjem,

